Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

783

Vragen van de leden **Omtzigt** (CDA) en **Sjoerdsma** (D66) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het onderzoek naar de professor die uit het MH17 team gezet werd en het onderzoek daarna, dat totaal onleesbaar aan de Kamer gestuurd is* (ingezonden 2 november 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 7 december 2015).

Vraag 1
Herinnert u het antwoord over het onderzoek naar het handelen van professor Maat, namelijk dat de politie geen bezwaren ziet tegen openbaarmaking van grote delen van het onderzoek?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Herinnert u het verzoek bij de regeling van werkzaamheden om het verslag van het gesprek dat heeft plaatsgevonden tussen u en professor Maat, de ondertekende getuigenverklaringen, het feitenonderzoek, het feitenrelaas en de brief van de korpschef van de nationale politie over dit onderzoek te ontvangen?

Antwoord 2
Ja.

Vraag 3
Herinnert u zich dat vervolgens alle zwarte inktpatronen op uw ministerie nodig waren om het WOB-verzoek over documenten uit deze zaak volledig zwart te maken, voordat u het openbaar maakte?

Antwoord 3
De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) kent uitzonderings- en beperkingsgronden (artikelen 10 en 11 van de Wob). Indien die gronden van toepassing zijn, kan de desbetreffende informatie worden zwartgelakt.

[1] Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 94

ah-tk-20152016-783
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Vraag 4
Herinnert u zich dat u daarna naar al die zwartgemaakte stukken verwees met alle stukken over professor Maat in het WOB-verzoek als zou dat een antwoord zijn op de precieze informatievraag van de Kamer?[2]

Antwoord 4
In mijn brief van 21 september jongstleden (kenmerk 2015Z14677) heb ik reeds aangegeven dat de politie de informatie uit het onderzoek niet zonder meer openbaar zou maken. Gespreksverslagen, opvattingen en persoonlijke gegevens kunnen niet openbaar gemaakt worden door de politie. Dat resulteerde in zwartgelakte teksten in de documenten die u ontving. Om nader op de informatievraag van uw Kamer in te gaan liggen per 2 december 2015 de betreffende stukken van het feitenonderzoek van de politie ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

Vraag 5
Hoe beoordeelt u het feit dat u een verzoek tot openheid beantwoordde met driehonderd nagenoeg volledig zwartgemaakte pagina's, zoals visueel overzichtelijk gemaakt door Leids Universitair Weekblad Mare?[3]

Antwoord 5
Zie antwoord op vragen 3 en 4.

Vraag 6
Is het u opgevallen dat u het verslag van het gesprek met professor Maat niet naar de Kamer gestuurd heeft? Bent u bereid daarvan alsnog een samenvatting te maken en aan de Kamer te doen toekomen?

Antwoord 6
Op 23 september jongstleden hebben professor Maat en ik elkaar persoonlijk gesproken. Er is geen verslag opgesteld van het gesprek. Prof. Maat en ik vinden dat de inhoud van het gesprek vertrouwelijk is en ook zo moet blijven.

Vraag 7
Heeft u professor Maat gevraagd of laten vragen hoe hij aankijkt tegen openbaarmaking van stukken? Kunt u zijn antwoord aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 7
Nee. Het feit dat betrokkenen bij bepaalde informatie al dan niet geen bezwaar hebben tegen openbaarmaking, staat er niet aan in de weg dat het bestuursorgaan altijd nog zelf een afweging maakt over de openbaarmaking van de desbetreffende informatie (vergelijk. ABRvS 19 januari 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BP1315, AB2011/148 m.nt.E.J. Daalder).

Vraag 8
Is het u opgevallen dat u de getuigenverklaringen 100% zwart gemaakt heeft, terwijl getuigenverklaringen 100% feitelijk dienen te zijn? Bent u bereid de getuigenverklaringen aan de Kamer te doen toekomen?

Antwoord 8
De getuigenverklaringen bevatten vaak onderdelen die de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n) raken. Bovendien zijn ook persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen. De getuigenverklaringen worden niet openbaar gemaakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de persoonlijke beleidsopvattingen.
Om nader op de informatievraag van uw Kamer in te gaan liggen per 2 december 2015 de betreffende stukken van het feitenonderzoek van de politie ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

[2] Kamerstuk 33 997, nr. 51
[3] http://www.mareonline.nl/archive/2015/10/14/eindelijk-openbaar

Vraag 9
Klopt het dat in een strafrechtelijk onderzoek en ongeveer elk andere officieel onderzoek getuigenverklaringen in principe openbaar zijn?

Antwoord 9
Nee, de eventuele openbaarheid van de getuigenverklaring kan afhangen van de stand van zaken in een procedure waarin de verklaring is afgelegd en van de inhoud van de verklaring.
Overigens is in casu geen sprake van een strafrechtelijk onderzoek en is derhalve de vraag hieromtrent niet relevant.

Vraag 10
Heeft u voor deze vorm van onderzoek gekozen omdat u dan een poging kon doen onwelgevallige getuigenverklaringen geheim te houden? Zo nee, kunt u ze dan gewoon openbaar maken?

Antwoord 10
Nee. Zie verder het antwoord op vraag 8.

Vraag 11
Hoe kan de politie in een rapport van relaas nu beweren dat de bevingen in zijn geheel worden weggelakt, omdat zij bepaalde personen zouden bevoordelen of omdat het persoonlijke beleidsopvattingen zouden betreffen?

Antwoord 11
Er zijn in de Wet openbaarheid van bestuur verschillende uitzonderingsgronden van toepassing op de desbetreffende informatie. Zie hiertoe ook de toelichting die is gegeven bij het Wob-verzoek (https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wob/00-korpsstaf/inzake-presentaties-mh17–2015/20151012-inleiding-politie-nl.doc). De betrokken verzoekers kunnen indien gewenst bezwaar maken tegen het Wob-besluit.
Om nader op de informatievraag van uw Kamer in te gaan liggen per 2 december 2015 de betreffende stukken van het feitenonderzoek van de politie ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

Vraag 12
Gebeurt het vaker dat de politie bevindingen van een onderzoek niet openbaar maakt omdat zij bepaalde personen zouden bevoordelen of omdat het persoonlijke beleidsopvattingen betreft? Zo ja, wanneer gebeurt dat dan en hoe verhoudt zich dat dan tot de onafhankelijke onderzoeksfunctie van de politie?

Antwoord 12
De intentie van de politie is om zo veel als mogelijk openbaar te maken.
Om nader op de informatievraag van uw Kamer in te gaan liggen per 2 december 2015 de betreffende stukken van het feitenonderzoek van de politie ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

Vraag 13
Is het u opgevallen dat de politie in het relaas naar aanleiding van het feitenonderzoek, de onderdelen «Beeldvorming», «oordeelsvorming» en «aanbevelingen» in zijn geheel en voor 100% zwart gemaakt heeft?

Antwoord 13
Er zijn in de Wet openbaarheid van bestuur verschillende uitzonderingsgronden van toepassing op de desbetreffende informatie. Zie hiertoe ook de toelichting die is gegeven bij het Wob-verzoek (https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wob/00-korpsstaf/inzake-presentaties-mh17–2015/20151012-inleiding-politie-nl.doc).

Vraag 14
Dient een relaas een objectieve beschrijving van de beeldvorming te bevatten en als zodanig gewoon openbaar te zijn?

Antwoord 14
Het relaas is een samenvatting van de feiten die zijn weergegeven in de afgelegde verklaringen door getuigen. Dit is openbaar gemaakt.

Vraag 15
Dient een oordeel in een officieel rapport openbaar te zijn of is een oordeel in een officieel rapport zo subjectief dat het onder andere vanwege de persoonlijke beleidsopvattingen zwart gemaakt wordt?

Antwoord 15
In dit geval betroffen de kopjes beeldvorming, oordeelsvorming en aanbevelingen persoonlijke beleidsopvattingen die deel uitmaken van een interne memo (zie ook artikel 11, eerste lid, van de Wob).

Vraag 16
Bevat het oordeel van de politie over professor Maat persoonlijke beleidsopvattingen? Zo ja, is het dan wel bruikbaar? Zo nee, waarom is dat dan een reden voor niet openbaarmaking?

Antwoord 16
Het rapport bevat geen oordeel over professor Maat. Het bevat getuigenverklaringen en overhandigde bescheiden.

Vraag 17
Zijn de aanbevelingen uit dit rapport niet gewoon beleidsvoornemens die zelfs onder de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) echt gewoon openbaar gemaakt moeten worden?

Antwoord 17
Het rapport bevat geen beleidsvoornemens. Zie verder de beantwoording van vraag 15.

Vraag 18
Kunt u precies aangeven op basis van welke informatie u aan de Kamer geschreven heeft dat de politie geen bezwaar heeft tegen openbaarmaking van grote delen van het onderzoek?

Antwoord 18
De intentie van de politie en mijzelf is altijd geweest om zo veel mogelijk openbaar te maken.

Vraag 19
Kunt u aangeven of, wanneer en om welke reden de politie van mening veranderd is over de openbaarmaking? Hoe is u dat meegedeeld?

Antwoord 19
De intentie van de politie en mijzelf is altijd geweest om zo veel mogelijk openbaar te maken. De geconstateerde feiten zijn daarom ook samengevat en als bijlage bij beantwoording van Kamervragen (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 3015) aan uw Kamer overhandigd.
Openbaarmaking van ondersteunende getuigenverklaring is vanuit de inhoud nooit bezwarend geweest, maar zetten bij nader inzien de verklarings- en meldingsbereidheid van medewerkers voor toekomstige interne onderzoeken op het spel. Bovendien bevatten getuigenverklaringen onderdelen die de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n) raken en zijn er beleidsopvattingen opgenomen. Gespreksverslagen, opvattingen en persoonlijke gegevens kunnen daarom niet zonder meer openbaar gemaakt worden door de politie. Om die reden zijn de getuigenverklaringen en daarmee dus een groot deel van de documenten, bij nader inzien geheel zwart gemaakt.
Om nader op de informatievraag van uw Kamer in te gaan liggen de betreffende stukken van het feitenonderzoek van de politie ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

Vraag 20
Heeft u de politie op enige wijze direct of indirect laten weten of merken dat u liever geen openbaarmaking van delen van het onderzoek wenst? Zo ja, hoe en wanneer?

Antwoord 20
Nee. Ik hecht, voor zover mogelijk, aan openbaarmaking van het onderzoek.

Vraag 21
Kunt u een voorbeeld geven van enig ander WOB-verzoek waar ongeveer 90% van de tekst en bijna 100% van de relevante tekst zwart gemaakt is?

Antwoord 21
Ja. De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) kent uitzonderings- en beperkingsgronden (artikelen 10 en 11 van de Wob). Indien die gronden van toepassing zijn, kan openbaarmaking van de desbetreffende informatie worden geweigerd. Dit zou in voorkomend geval ook 90% of meer van de tekst kunnen zijn.

Vraag 22
Kunt u de tekst van artikel 68 van de Grondwet geven, die over de informatieplicht jegens de Kamer gaat?

Antwoord 22
Artikel 68 van de Grondwet: De ministers en de staatssecretarissen geven de Kamers elk afzonderlijk en in verenigde vergadering mondeling of schriftelijk de door een of meer leden verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat.

Vraag 23
Wat is de enige uitzonderingsgrond waaronder u informatie niet aan de Kamer hoeft te verschaffen?

Antwoord 23
Het belang van de staat is de uitzonderingsgrond.

Vraag 24
Is het in het belang van de staat om 90% van de stukken in dit dossier niet aan de Kamer te verschaffen? Zo ja, kunt het belang van de staat (niet zijnde het belang van de regering of het belang van een Minister die graag wat wil verbergen) in deze zaak duidelijk maken?

Antwoord 24
Nee, dit is niet in het belang van de staat en daarom liggen per 2 december 2015 de betreffende stukken van het feitenonderzoek van de politie ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.[4]

Vraag 25
Kent u de brief van de regering over de relatie tussen de Wet openbaarheid van bestuur en artikel 68 van de Grondwet[5] en onderschrijft de regering de inhoud van die brief? Deelt u de mening dat de informatieplicht aan het parlement krachtens de Grondwet ten minste even ver reikt en soms verder dan de verplichting informatie te verstrekken op grond van de WOB?[6]
Ja op alle vragen.

Vraag 26
Bent u bereid de gevraagde stukken, namelijk een verslag van het gesprek tussen professor Maat en u, de ondertekende getuigenverklaringen, het feitenonderzoek, het feitenrelaas en de brief van korpschef Bouman aan de

[4] Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer
[5] Kamerstuk 28 362, nr. 2
[6] Kamerstuk 28 362, nr. 2

Kamer te sturen en alleen die stukken die het belang van de staat schaden zwart te maken?

Antwoord 26
Van het gesprek tussen prof. Maat en mij is geen verslag gemaakt. De andere documenten worden ter vertrouwelijke inzage gelegd bij de griffie van uw Kamer volgens de daarvoor gangbare procedure.

Vraag 27
Hoe beoordeelt u het feit dat het nu al bijna een half jaar, meerdere Kamerbrieven, vier series Kamervragen en een vraag bij de regeling van werkzaamheden kost om u te houden aan uw oorspronkelijke toezeggingen bij het MH17 debat van 17 april 2015, namelijk gewone openheid van zaken te bieden, zoals in een democratie normaal is?

Antwoord 27
Mijn intentie is steeds geweest om de Kamer gedetailleerd te informeren over dit onderwerp. De geconstateerde feiten zijn eerder samengevat en als bijlage bij beantwoording van Kamervragen (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 3015) aan uw Kamer overhandigd. Dit betrof de politieke openbaarheid, die voortkomt uit de inlichtingenplicht van de regering aan de Kamer zoals deze is vormgegeven in artikel 68 van de Grondwet. Buiten het geval dat de bewindspersoon de informatie vertrouwelijk met het parlement deelt, wordt deze informatie daarmee ook voor een ieder openbaar. Een andere vorm van openbaarheid betreft de openbaarheid op grond van de Wob. De Wob kent uitzonderings- en beperkingsgronden (artikelen 10 en 11 van de Wob) op basis waarvan openbaarmaking van informatie kan worden geweigerd. Er zijn immers soms belangen die zich tegen openbaarmaking van overheidsinformatie verzetten, zoals bijvoorbeeld de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Hierbij is relevant dat openbaarmaking van informatie onder de Wob, in alle gevallen openbaarmaking aan een ieder betreft. Omdat in de onderliggende stukken informatie is opgenomen die valt onder de strekking van de uitzonderings- en beperkingsgronden uit de Wob, is besloten deze informatie niet openbaar te maken onder de Wob. Om de belangen die zich tegen openbaarmaking (aan een ieder) van de desbetreffende informatie recht te doen en toch gevolg te kunnen geven aan de informatievraag van uw Kamer, liggen de betreffende stukken ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

Vraag 28
Bent u bereid dit keer een zodanig antwoord te formuleren dat vervolgvragen niet nodig zijn?

Antwoord 28
Ja, ik ben bereid om uw vragen te beantwoorden op een wijze dat vervolgvragen niet nodig zijn, waarbij ik opmerk dat uw Kamer zelf bepaalt in hoeverre zij vervolgvragen noodzakelijk acht. Om zo compleet mogelijk tegemoet te komen aan uw informatiebehoefte liggen de desbetreffende stukken ter vertrouwelijke inzage in uw Kamer.

Vraag 29
Heeft professor Maar recht op het bezit een kopie van het feitenonderzoek en het feitenrelaas, die immers gaan over het beëindigen van de werkrelatie met hem in het MH17 onderzoek? Zo nee, kunt u dan aangeven op basis van welke rechtsprincipes hij geen recht heeft op een afschrift van een onderzoek dat over hem gaat en voor hem ook grote gevolgen had?

Antwoord 29
Prof. Maat heeft het dossier inmiddels ingezien.

Vraag 30
Herinnert u zich dat u professor Maat geen geheimhouding zou opleggen?

Antwoord 30
Ja. Prof. Maat is geen geheimhouding opgelegd.

Vraag 31
Wilt u deze vragen een voor een en binnen de reguliere termijn beantwoorden?

Antwoord 31
De afstemming van de beantwoording vergde meer tijd dan drie weken.